

Πέμπτη 23 Απριλίου 2026

Γραπτή Ερώτηση προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

ΘΕΜΑ: Σε παράνομο καθεστώς ομηρίας 483.000 δανειολήπτες λόγω ασυμβατότητας του άρθρου 10 ν.3156/2003 με το άρθρο 244 CRR

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Τα τελευταία έτη, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα προχώρησε σε εκτεταμένες τιτλοποιήσεις μη εξυπηρετούμενων απαιτήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος κρατικών εγγυήσεων «Ηρακλής». Σύμφωνα με δημοσιευμένα επίσημα στοιχεία, στον μηχανισμό έχουν ενταχθεί, μέσω 17 συναλλαγών, τιτλοποιήσεις ύψους περίπου 42,8 δισεκατομμυρίων ευρώ, με χορηγηθείσες κρατικές εγγυήσεις 19,2 δισ. ευρώ. Οι εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων διαχειρίζονται σήμερα, στο πλαίσιο του Προγράμματος, δάνεια εποπτικού υπολοίπου 44,5 δισ. ευρώ (νομική απαίτηση 104 δισ. ευρώ), που καλύπτουν περίπου 483.000 οφειλέτες.

Οι συναλλαγές αυτές συνοδεύονται από ευρύτατο καθεστώς φορολογικών και τελικών απαλλαγών βάσει του άρθρου 14 ν. 3156/2003, με σημαντική επίπτωση στα δημόσια έσοδα. Ταυτοχρόνως, αποτελούν βρόχο για νοικοκυριά και επιχειρήσεις, λόγω της εκτεταμένης και ανεξέλεγκτης καταχρηστικής και ετεροβαρούς ερμηνείας της σχετικής νομοθεσίας από «servicers» και «funds».

Υπό το πρίσμα αυτό, η ορθή και συνεπής εφαρμογή του ν. 3156/2003 συνιστά ζήτημα άμεσου δημοσίου συμφέροντος και αφορά τόσο την προστασία δημοσίων εσόδων όσο και την ασφάλεια δικαίου εκατοντάδων χιλιάδων πολιτών-δανειοληπτών, η έννομη θέση των οποίων εξαρτάται από τον χαρακτηρισμό των ως άνω συναλλαγών.

Ειδικότερα, σε συναλλαγές τιτλοποίησης απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων, οι οποίες τυποποιούνται ως μεταβιβάσεις απαιτήσεων «λόγω πώλησης» κατ' άρθρο 10 ν. 3156/2003, παρατηρείται ότι, κατά την εποπτική τους αντιμετώπιση, αναγνωρίζεται μεταφορά σημαντικού πιστωτικού κινδύνου (Significant Risk Transfer — SRT) κατ' άρθρο 244 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013. Η εν λόγω ενωσιακή διάταξη, ωστόσο, αφορά καθεστώς κατά το οποίο η μεταφορά κινδύνου δύναται να επιτευχθεί χωρίς αναγκαία πλήρη και ουσιαστική μεταβίβαση των υποκείμενων απαιτήσεων.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η δημοσιοποιημένη τιτλοποίηση «Frontier I» της «Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.», όπου, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ίδιας της τράπεζας (Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση 2021, σελ. 76), αναγνωρίζεται μεταφορά σημαντικού πιστωτικού κινδύνου (SRT) κατ' άρθρο 244 CRR, ενώ παραλλήλως η ίδια συναλλαγή τυποποιείται ως μεταβίβαση απαιτήσεων κατ' άρθρο 10 ν. 3156/2003 και απολαμβάνει του ευνοϊκού φορολογικού καθεστώτος του άρθρου 14 του ίδιου νόμου.

Η συνύπαρξη αυτών των δύο χαρακτηρισμών εγείρει σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητά τους. Εάν, πράγματι, η αναγνώριση SRT κατ' άρθρο 244 CRR δεν προϋποθέτει πλήρη και ουσιαστική μεταβίβαση απαιτήσεων, τότε δημιουργείται εύλογο ερώτημα κατά πόσον οι συναλλαγές αυτές πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 10 ν. 3156/2003 — και,

κατ' επέκταση, κατά πόσον θεμελιώνουν νομίμως την εφαρμογή των φορολογικών απαλλαγών του άρθρου 14, με ενδεχόμενες συνέπειες:

α) Να τίθεται ζήτημα πιθανής αχρεώστητης χορήγησης φορολογικών και τελικών απαλλαγών, με αντίστοιχη απώλεια δημοσίων εσόδων, σε βαθμό που χρήζει άμεσης ποσοτικής αποτίμησης από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

β) Να πλήττεται η ασφάλεια δικαίου των δανειοληπτών, δεδομένου ότι η νομιμοποίηση των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων (servicers) να ενάγουν ή να προβαίνουν σε αναγκαστική εκτέλεση στηρίζεται στον χαρακτηρισμό των συναλλαγών ως γνήσιων μεταβιβάσεων κατ' άρθρο 10 ν. 3156/2003.

γ) Να δημιουργείται ζήτημα ισότιμης μεταχείρισης, καθώς οι λοιποί πιστωτές — που δεν απολαμβάνουν του καθεστώτος του ν. 3156/2003 — υπόκεινται σε αυστηρότερες ουσιαστικές και φορολογικές προϋποθέσεις για αντίστοιχες συναλλαγές.

δ) Να διακυβεύεται η συνεπής εφαρμογή του εθνικού και ενωσιακού πλαισίου τιτλοποιήσεων, με συνακόλουθο κίνδυνο ερμηνευτικών αποκλίσεων μεταξύ εποπτικών και φορολογικών αρχών.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω,

ΕΡΩΤΑΤΑΙ Ο ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ:

1. Μπορούν συναλλαγές που υπάγονται στο άρθρο 244 CRR να θεωρηθούν εκ των προτέρων ότι πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 10 ν. 3156/2003 και, κατ' επέκταση, να τυγχάνουν των φορολογικών απαλλαγών του άρθρου 14 του ίδιου νόμου; Εφόσον ναι, ποιο είναι το συνολικό ύψος των φορολογικών και τελικών απαλλαγών που έχουν χορηγηθεί δυνάμει του άρθρου 14 ν. 3156/2003 κατά την τελευταία πενταετία, και με ποιο τρόπο έχει διασφαλιστεί ότι οι σχετικές συναλλαγές πληρούν στο σύνολό τους τις προϋποθέσεις του άρθρου 10 του ίδιου νόμου;
2. Προτίθεται το Υπουργείο να δημοσιοποιήσει διοικητικές ή ερμηνευτικές οδηγίες προς τα πιστωτικά ιδρύματα, τις εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων και τις αρμόδιες Αρχές, αναφορικά:

α) με την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, και ειδικότερα με τον τρόπο κατά τον οποίο διαπιστώνεται η εφαρμογή των φορολογικών απαλλαγών του άρθρου 14 ν. 3156/2003 σε συναλλαγές κατ' άρθρο 244 CRR, στις οποίες δεν λαμβάνει χώρα πλήρης και ουσιαστική μεταβίβαση απαιτήσεων· και

β) με τον τρόπο διαπίστωσης της συνδρομής της εν λόγω προϋπόθεσης από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές;

Ο ερωτών Βουλευτής

Νικόλαος Δημ. Βρεττός